

REGIONAL PLAN FOR AREAL OG TRANSPORT PÅ HAUGALANDET REFERAT FRA MØTE I STYRINGSGRUPPEN

Dato: 31. mars 2016.
Tid: Kl. 12.00 – 14.00.
Sted: Statens vegvesen, Haugesund.

TILSTEDE:

	Organisasjon	Navn	Til stede
1	Rogaland fylkeskommune	Fylkesordfører Solveig E. Tengesdal	X
2	Rogaland fylkeskommune	Fylkesvaraordfører Marianne Chesak	Marianne Sol Levinsen
3	Rogaland fylkeskommune	Arne Bergsvåg	Heidi Bjerga
4	Rogaland fylkeskommune	Janne Johnsen	X
5	Rogaland fylkeskommune	Terje Halleland	X
6	Hordaland fylkeskommune	Kjetil Hestad	
7	Haugesund kommune	Ordfører Arne-Christian Mohn	X
8	Haugesund kommune	Varaordf. May-Brit Vihovde	X
9	Karmøy kommune	Ordfører Jarle Nilsen	X
10	Karmøy kommune	Varaordf. Leif Malvin Knutsen	X
11	Bokn kommune	Ordfører Tormod Våga	X
12	Etne kommune	Ordfører Siri Klokkestuen	Varaordf. Ingemund Berge
13	Sauda kommune	Ordfører Asbjørn Birkeland	X
14	Sveio kommune	Ordfører Jorunn Skåden	X
15	Tysvær kommune	Ordfører Sigmund Lier	X
16	Utsira kommune	Ordfører Marte Eide Klovning	
17	Vindafjord kommune	Ordfører Ole Johann Vierdal	X

Fra Prosjektgruppen:			
	Organisasjon	Navn	Til stede
	Rogaland fylkeskommune	Regionalplansjef Christine Haver	X
	Rogaland fylkeskommune	Samferdselssjef Gottfried Heinzerling	X
	Hordaland fylkeskommune	Rådgiver Hans-Christian Engum	X
	Fylkesmannen i Rogaland	Fylkesmiljøvernssjef May Britt Jensen	X
	Statens vegvesen, Region Vest	Avdelingsdirektør Astrid Eide	X
	Statens vegvesen, Region Vest	Seksjonssjef Ivar Thorkildsen	X
	Rogaland fylkeskommune	Rådgiver Bernt Østnor	X

GODKJENNING AV REFERAT OG INNKALLING

- Innkallingen ble godkjent.

S-SAK 1/16: BAKGRUNN FOR REGIONALPLANEN – VIKTIGE HENSYN.

Saken gjelder

Styringsgruppen ble orientert om bakgrunnen for planarbeidet og viktige regionale hensyn. I tillegg ble det gitt en foreløpig og overordnet vurdering av kommunenes forslag til endring av retningslinjene.

Orientering fra Rogaland fylkeskommune

Fylkesordføreren orienterte om vedtakene i Rogaland fylkesting – fylkestinget er positiv til hovedgrepene i planen, men har åpnet for «mindre justeringer». Flertallet ønsker å vedta planen i juni. Fylkeskommunen mener regionen trenger en regional plan for å sikre forutsigbar utvikling. Planen legger konsept 2 til grunn og skal bidra til en god utvikling i både by og land. Fylkeskommunene skal ta på alvor og lytte til innspillene som er kommet. Forslagene er likevel et stykke fra det som kan kalles «mindre justeringer».

Regionalplansjefen og samferdselssjefen ga en orientering om bakgrunnen for planarbeidet og viktige regionale hensyn:

- Planarbeidet må forholde seg til nasjonale føringer og legge dem til grunn. Styring gir rom for helhetlige løsninger og gir forutsigbarhet for næringslivet. Samordning av virkemidler og innsats/tilskudd gir resultater. Tydelige utviklingsstrategier gjør det lettere for fylkeskommunen å følge etter med ressurser innen transport, stedsutvikling mv.
- Planen bygger på konseptet «By og tettsted». Det betyr et sett med felles regler, der alle skal prioritere en kompakt og sentrumsrettet utvikling av by og tettsteder i egen kommune. I prosessen og etter høringen er en god del av styringen for å nå konsept 2 svekket, slik at planen allerede er beveget ganske mye.
- Bypolitikken i Nasjonal Transportplan forventes på sikt å bli åpnet også for mellomstore byer. Det er økende midler tilgjengelig på dette området. Samordnet areal- og transportpolitikk er en forutsetning for å bli med-. I vegvesenets nye transportutredning for bynære områder på Haugalandet (KVU) gjentas betydningen av å realisere arealbruken fra «By og tettsted» for å nå mål for transportutviklingen.
- Kommunene skal ha honnør for å gå nøye inn i planen. Endringsforslagene er ikke «mindre justeringer», men svekker felles enighet og styring på sentrale punkter, og undergraver det helhetlige grepet i planen. Kommunene ønsker konsept 2, men fjerner styringen som er nødvendig.

S-SAK 2/16: KOMMUNENE LEGGER FRAM SITT FORSLAG

Saken gjelder

Kommunene på Haugalandet har gjennomgått planen og identifisert endringer de ønsker. Noen av endringsforslagene er det enighet blant kommunene om, mens noen har Haugesund kommune ikke vært enig i. Kommunene la fram sine forslag til endringer i retningslinjene.

Orientering om kommunenes endringsforslag

Jarle Nilsen orienterte om endringsforslagene og synspunktene til de åtte kommunene utenom Haugesund:

- Mener det er felles enighet om mål i regionen. Kommunene enige om det meste, med unntak av noen dissenser fra Haugesund.
- Ønsker at planen skal ha mer handlingsrom, bl.a. fordi det er vanskelig å se utviklingen framover i tid.
- Utvikling av hovedvegnettet kan påvirke framtidige lokaliseringer. Rogfast gir rom for næringsutvikling og boligutvikling.

- Virksomheter som allerede er etablert på Raglamyr må få lov til å utvikle seg.
- Landbruk er godt dekket i andre planer.
- Viktig målsetting å styrke kollektivtrafikken.
- Ønsker å utvikle både byen og tettstedene.
- Må vise interesse for bymiljø-avtaler/bypakke.

Arne-Christian Mohn orienterte om Haugesund kommunes synspunkter:

- Kommuneplanen i Haugesund er basert på valg av konsept 2. Blir svært krevende hvis ikke regional plan følger opp.
- Opplever utfordringer ved at kommunene spilles ut mot hverandre mht å tilby næringslokaliseringer.
- Kjenner sterkt på utarming av Haugesund sentrum.
- Utviklingen på Raglamyr har ikke vært i tråd med de opprinnelige planene, som var industri. Mye mer handel på Raglamyr enn i sentrum i dag - kommuneplanen legger opp til gradvis endring.
- Opplever at Haugesund blir lagt merke til nasjonalt pga grep som gjøres for byutvikling.

Diskusjon i styringsgruppa

- Etne ønsker litt større frihet i forhold til utbygging i LNF-områder. Vern av store områder kan gi utfordringer for grendene.
- Vindafjord påpekte at alle ser nytten av planen, men at det er en frykt blant kommunene for hvor strengt den vil bli praktisert.
- Tysvær håper fylkespolitikere tar signalene fra kommunene på alvor. Hver kommune må ha utvikling, ønsker å bestemme i egen kommune. Kan ikke akseptere at store boligområder «gråes ut» (anbefales relokalisert).
- Sveio er redd for å miste muligheter til å utvikle seg selv. Mener samspill by-land er nødvendig for vekst, Sveio sentrum var ikke mulig før en tok hensyn til bygdene i Sveio.
- Terje Halleland berømmet kommunenes arbeid. Fylkeskommunen må legge til rette for mest mulig selvstyre i kommunene. Veksten i regionen er redusert – det er mindre behov for en styrende plan. Mener det er tatt lite hensyn til alle innspillene fra høringen. Områdeutvikling må baseres på attraktivitet og ikke restriksjoner. Mener flere virksomheter ikke kunne vært etablert med en slik plan som foreslått. Alle er likevel enige i å styrke Haugesund sentrum og kollektivtransporten.
- Janne Johnsen mente planen ikke legger hindringer for utvikling av tettstedene – handler om å styre vekst, ikke begrense den. Jæren-planene er strengere, men kommunene der utvikler seg godt likevel. Skal være restriktivt i byen og mindre restriktivt i tettstedene. Kommunene vil ikke ha felles kjøreregler – sier de vil ha konsept 2, men legger til rette for konsept 1 (bilbasert).
- Haugesund mener planforslaget er godt – det handler om å styre veksten innad i en kommune, ikke å begrense tettstedene. Har ambisjon om å få til bypakke/bymiljø-avtale. Haugalandet klarer ikke samle seg, og det gjør at en får mindre ressurser.
- Bokn mener planen er for streng og gir lite rom for handling. Må ikke detaljstyre dersom en skal få vekst. Ta høyde for det en ikke vet om i dag.
- Haugesund mener det er nødvendig med et styringsverktøy. Hvis alle formuleringer blir «bør», har en ikke lenger noen plan. Må ha langsiktige mål – ikke bare tillate det som er enklest. Planen demper sentralisering ved at den også satser på gode tettsteder.
- Karmøy mener hovedretningen i planen er god, og viser til at kommunene aldri har vært nærmere en enighet enn nå.
- Fylkesordføreren viste til at det står i planen at det skal jobbes videre med en områdeplan for Norheim/Raglamyr. Landbruk kan ikke bare tas ut av planen. Må gi uttrykk for ambisjoner om bymiljø-avtale.

S-SAK 3/16: VIDERE ARBEID.

Saken gjelder

Fylkesordføreren orienterte om prosessen fram mot neste møte. Endringsforslagene fra kommunene skal vurderes nærmere av fylkesrådmennene, der de gir nærmere tilbakemeldinger på de enkelte punktene. På neste møte 14. april kan det dermed gis mer detaljert tilbakemelding. Vil holde framdriften, legger ikke opp til å kjøre nye runder.

REGIONAL PLAN FOR AREAL OG TRANSPORT PÅ HAUGALANDET REFERAT FRA MØTE I STYRINGSGRUPPEN

Dato: 14. april 2016.
Tid: Kl. 12.00 – 14.00.
Sted: Statens vegvesen, Haugesund.

TILSTEDE:

	Organisasjon	Navn	Til stede
1	Rogaland fylkeskommune	Fylkesordfører Solveig E. Tengedal	X
2	Rogaland fylkeskommune	Fylkesvaraordfører Marianne Chesak	
3	Rogaland fylkeskommune	Arne Bergsvåg	Heidi Bjerga
4	Rogaland fylkeskommune	Janne Johnsen	X
5	Rogaland fylkeskommune	Terje Halleland	Nina V. Sæbø
6	Hordaland fylkeskommune	Kjetil Hestad	X
7	Haugesund kommune	Ordfører Arne-Christian Mohn	X
8	Haugesund kommune	Varaordf. May-Brit Vihovde	X
9	Karmøy kommune	Ordfører Jarle Nilsen	X
10	Karmøy kommune	Varaordf. Leif Malvin Knutsen	X
11	Bokn kommune	Ordfører Tormod Våga	X
12	Etne kommune	Ordfører Siri Klokkestuen	X
13	Sauda kommune	Ordfører Asbjørn Birkeland	X
14	Sveio kommune	Ordfører Jorunn Skåden	X
15	Tysvær kommune	Ordfører Sigmund Lier	X
16	Utsira kommune	Ordfører Marte Eide Klovning	
17	Vindafjord kommune	Ordfører Ole Johann Vierdal	X

Fra Prosjektgruppen:			
	Organisasjon	Navn	Til stede
	Rogaland fylkeskommune	Regionalplansjef Christine Haver	X
	Rogaland fylkeskommune	Samferdselsjef Gottfried Heinzerling	X
	Hordaland fylkeskommune	Rådgiver Hans-Christian Engum	X
	Fylkesmannen i Rogaland	Fylkesmiljøvernsjef May Britt Jensen	
	Statens vegvesen, Region Vest	Avdelingsdirektør Astrid Eide	X
	Statens vegvesen, Region Vest	Seksjonssjef Ivar Thorkildsen	X
	Rogaland fylkeskommune	Rådgiver Bernt Østnor	X

GODKJENNING AV REFERAT OG INNKALLING

- Innkallingen ble godkjent.

S-SAK 4/16: VURDERING AV KOMMUNENES ENDRINGSFORSLAG.

Saken gjelder

Fylkesrådmennene i Rogaland og Hordaland hadde gjennomgått kommunenes forslag til endringer i planen, datert 21. mars, og gjort en faglig vurdering punkt for punkt av disse. Vurderingene fulgte som vedlegg til saken. Samlet sett vurderer fylkesrådmennene at kommunene ønsker endringer på en rekke strategisk viktige punkter i planen, og som signaliserer redusert forpliktelse overfor fellesstrategien «By og tettsted», boligbygging «innenfra og ut», lokalisering av «rett virksomhet på rett sted» og styring av handelsetableringer. Dette vurderer fylkesrådmennene at vil svekke planen som styringsverktøy i et slikt omfang at det ikke lenger kan karakteriseres som «mindre endringer». Samlet vil dette gi en utvikling som i større grad er basert på «bilens logikk», gir lengre reiser i dagliglivet, sterkere bilavhengighet, og vil svekke muligheten til å komme med i framtidige statlige tilskuddsordninger for bytransport.

Fylkesrådmennenes vurderinger ble lagt fram for styringsgruppen til orientering.

Styringsgruppens konklusjon

Styringsgruppen tar fylkesrådmennenes vurderinger til orientering.

S-SAK 5/16: POLITISK STRATEGI FOR SLUTTBEHANDLING AV PLANEN

Saken gjelder

Gruppelederne i Rogaland fylkesting har vurdert kommunenes endringsforslag opp mot hensynet til å oppnå en plan som gir regional styring av sentrale areal- og transporthensyn, og opp mot fylkestingets mandat om å tillate «mindre justeringer». Styringsgruppen orienteres om vurderingene som er gjort.

Politisk strategi for sluttbehandling av planen

Fylkesordføreren i Rogaland orienterte om den politiske prosessen som har vært mellom fylkeskommunenes representanter i styringsgruppa, og også andre gruppeledere i fylkestinget i Rogaland:

- Fylkespolitikkerne oppfatter at regionalplanen er et viktig dokument for helhetlig styring i regionen, og at det er viktig at Haugalandet har en felles regional plan for å sikre forutsigbar utvikling i regionen. Målet for prosessen er ikke nødvendigvis konsensus, men en helhetlig plan for regionen.
- Forrige møte i styringsgruppen var et godt møte, der både forventninger og skepsis ble uttrykt ærlig og tydelig. Det var skepsis til hvordan planen vil bli brukt, og det er viktig å kommunisere klart om dette.
- Fra regjeringens kontaktkonferanse signaliseres det at regionale planer fortsatt vil være et viktig styringsverktøy. Det er behov for regionale areal- og transportplaner, og som krever mer av politikkerne enn noen gang.
- Mandatet fra fylkestinget har vært å foreta «mindre justeringer». Politikerne er nødt til å holde fast på hovedgrepene, og kan ikke gjøre endringer som svekker dem. Det er klare forventninger fra gruppelederne om å bestemme hvilken retning en vil gå i – hvis ikke vil ikke regionen få en god utvikling av transport og kollektiv. Det har derfor ikke vært et alternativ å gi opp. Fylkespolitikkerne har vurdert å bare vedta planen som den foreligger, men holder åpning for mindre justeringer.

Kjetil Hestad viste til at det er gjort mye godt arbeid, og prosessen har pågått lenge. Rammene må ligge fast, og det er tid for å gå inn for landing. Oppfatter at det er en veldig god plan med en

helhetlig tankegang. Hordaland fattet vedtak allerede i juni i fjor, der arealbruk på Ekrene ble spilt inn. Tar sikte på ny behandling i juni i år.

Kommentarer fra styringsgruppa til politisk strategi for sluttbehandling

Jarle Nilsen uttrykte at kommunene også deler målsettingen om en felles plan for Haugalandet. Kommunene har vært lojale mot tidsfristen som var satt, slik at planen skal kunne behandles i juni. Det har vært mye positivt arbeid mellom kommunene de siste månedene. Det bør være viktig med god forankring i regionen, og det forventes derfor at kommunene blir tatt på alvor. Opplever at kommunenes innspill har tatt hensyn til hovedgrepene i planen, til miljø og klima, til senterstrukturen, til å bygge «innenfra og ut», og til kollektivakser, sykkel og gange. Det er nå konsensus i alle kommunene.

Ole Johan Vierdal påpekte at det har vært viktig med en ekstra runde i prosessen pga stor utskifting blant politikerne. Viktig at fylkeskommunene nå ser på det siste utkastet fra kommunene.

Arne-Christian Mohn mente kommunene hadde tett på alvor signalene fra fylkeskommunene. Haugesund er likevel ikke helt enig med de andre om hva «mindre justeringer» er og håper fylkespolitikere vil være tydelige på hva de mener kan justeres.

Jorunn Skåden syntes det var en styrke at kommunene står sammen om endringsforslagene så langt, og at Hordaland fylkeskommune denne gangen var til stede.

Siri Klokkestuen mente det hadde vært en viktig runde og at en nå har arbeidet seg fram til en felles forståelse i regionen, og en forståelse av hvilken betydning planen vil ha. Det er avklarende at vurderingene fra fylkesrådmennene bekrefter at endelig rekkefølge for boligbygging og endelige grenser for landbruk skal settes i kommuneplanene.

Sigmund Lier viste til at det var enighet blant kommunene om å legge inn et punkt om interkommunal plan for rekkefølge i boligbyggingen. Kommunen ønsker tydelighet fra fylkesordføreren om dette er innenfor «mindre justeringer» og viste til at kommunen har tilrettelagt og investert for en slik utvikling.

Fylkeskommunenes anbefaling

Fylkesordføreren viste til at kommunenes endringsforslag fortsatt omfatter punkter som gir redusert styring. Som svar på kommunenes oppfordring om å være tydelig med hensyn til hva som ligger innenfor «mindre endringer», la fylkesordføreren fram en anbefaling som tar utgangspunkt i kommunenes forslag, og som vurderes å ligge innenfor fylkestingets mandat. Anbefalingen ble gjennomgått punkt for punkt og omfattet:

1. Endringer som tydeliggjør forholdet mellom regionalplanen og kommunale planer, slik som etterspurt fra kommunene. Det presiseres flere steder at detaljering og endelige grenser fastsettes i kommunale planer.
2. Omformuleringer for å unngå unødige «skal-formuleringer», slik kommunene har reagert på. Omformuleringene må likevel ta hensyn til at retningslinjene fortsatt skal gi grunnlag for styring.
3. Forslag til formuleringer i handlingsplanen som beskriver at kommunene skal utarbeide en interkommunal plan for rekkefølge i boligbyggingen og områdeplaner for kategorisering av næringsområder, slik som foreslått. Det er en forutsetning at grepene som skal detaljeres på forhånd er lagt gjennom regionalplanen.
4. Endring av kart s. 40-41 i tråd med Hordaland fylkeskommune sitt vedtak om at «områda på Ekrene vest skal kunne utbyggjast som bustadområde (fase 3)».
5. Større grad av samordning av retningslinjer innenfor regionalplan for Ryfylke (deler av retningslinjer om bruk av ledige driftsbygninger i landbruket tas ut).

Diskusjon i styringsgruppa

- Leif Malvin Knutsen spurte om planforslaget innebærer at en felles brannstasjon og legevakt må ligge i Haugesund sentrum?
Fylkesordføreren svarte at interkommunale planer må være oppfølging av regional plan, og ikke i stedet for. Det går an å legge inn punkt i handlingsplanen om oppfølgende planlegging.
- Jorun Skåden sa at Sveio kommune ønsker å utvikle området helt fram til Ekrene. Sveio er ikke en del av økt kollektivtilbud i planen.
Fylkesordføreren svarte at det er avgrenset et område (firkant) der utfordringene i regionen er størst, og at Sveio er en del av det bildet.
Janne Johnsen kommenterte at dersom en oppnår et byområde som er tett nok, og et omland som fungerer, så kan en få til bedre bussdekning. Håper regionen skal bli en del av framtidig bypakke.
Kjetil Hestad viste til at Sveio har svakere krav til parkering, og at en må komme nærmere tilbake til muligheter for kollektivdekning.
May-Brit Vihovde mente det var en utfordring med samordning av kollektivløsninger over fylkesgrense, og at dette var viktig å få til.
- Sigmund Lier beklaget at fylkeskommunene ber kommunene vurdere sine kommuneplaner og håpet at kommunene kan få til den veksten i bynære områder som en har lagt opp til.
Regionalplansjefen viste til fylkesordføreren framlegg om at en gjerne legger inn punkt i handlingsplanen om at kommunene følger opp med interkommunale planer/områdeplaner, men at grepet i kommunenes siste forslag innebar å flytte styring fra regionalplanen til kommunale planer.

Styringsgruppens konklusjon

Styringsgruppen legger fram en delt innstilling til fylkestingene i Rogaland og Hordaland for endelig behandling av «Regional plan for areal og transport på Haugalandet»:

1. Alternativ 1: Fylkeskommunenes anbefalinger, som presentert av fylkesordføreren i Rogaland.
2. Alternativ 2: Kommunenes endringsforslag, datert 12. april.

S-SAK 6/16: VIDERE PROSESS.

Saken gjelder

Fylkesordføreren orienterte om sluttbehandlingen i fylkesutvalg og fylkesting. Ved sluttbehandlingen vil kommunenes endringsforslag bli lagt fram, vurderingene av disse, og referatene fra styringsgruppemøtene. Medlemmene av styringsgruppa bes melde tilbake hvis det er innvendinger til referatene.

Styringsgruppens konklusjon

Styringsgruppen tar saken til orientering.